

**Notitie : Natuurtoets uitbreiding de Kissel,
Heerlen**

Locatie : De Kissel, Heerlen
Datum : 29 mei 2013
Projectnummer : 211x06343
Opgesteld door : Rob van Dijk

Voorliggend verslag is opgesteld ten behoeve van het bestemmingsplan "Kissel-Voskuilenweg 2013" opgesteld door BRO met rapportnummer 211x06343. Bestemmingsplan "Kissel-Voskuilenweg 2013" heeft overwegend het karakter van een beheerplan. Slechts aan de zuidoostzijde van het plangebied vindt een zeer beperkte uitbreiding van het bedrijventerrein plaats voor maximaal 3 bedrijfsperven. In het kader van deze uitbreiding is de voorliggende natuurtoets uitgevoerd.

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is vastgelegd.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) zijn ruimtelijk vastgelegd in het POL. De EHS is een robuust

netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze natuurtoets

In de natuurtoets zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 28 mei 2013 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. De aanwezige begroeiing is beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde en bedreigde soorten. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals provinciale

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

natuurgegevens en algemene verspreidingsatlassen. Tevens is gebruik gemaakt van het document 'Verwachte verspreiding strenger beschermde soorten' (2010) van Gemeente Heerlen. Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van de ontwikkellocatie

Ligging van de ontwikkellocatie

De ontwikkellocatie maakt deel uit van het plangebied Kissel-Voskuilenweg. De locatie ligt direct ten zuidoosten van het bedrijventerrein de Kissel, aan de gelijknamige straat. De ontwikkellocatie ligt ingeklemd tussen bedrijfskavels aan de Kissel, de Euregioweg, een recentelijk beplant groen terrein en een dijk met wandelpad. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn 198,4-322,2².

Globale ligging van het onderzoeksgebied.

Huidige situatie

De ontwikkellocatie grenst direct aan een bedrijventerrein en ligt sinds de oplevering van de Euregioweg (2011) ingesloten binnen de bebouwde kom van Heerlen. Alleen aan de zuidzijde grenst het terrein aan een groengebied, namelijk een dijktaalud met grasvegetatie en een driehoekig perceel dat recentelijk beplant is met een gemengd boom- en struikplantsoen.

De ontwikkellocatie zelf is geheel onbebouwd en is momenteel ingericht als grasland met een extensief beheer. In de grasvegetatie komen zeer algemene soorten voor. De bodem bestaat uit löss. Door verdichting is de bodem plaatselijk drassig. Door het terrein loopt een halfverhard

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

wandelpad. Behalve enkele struiken tegen het geluidscherm van de Euregioweg staan in het plangebied geen houtige planten.

Toekomstige (geplande) situatie

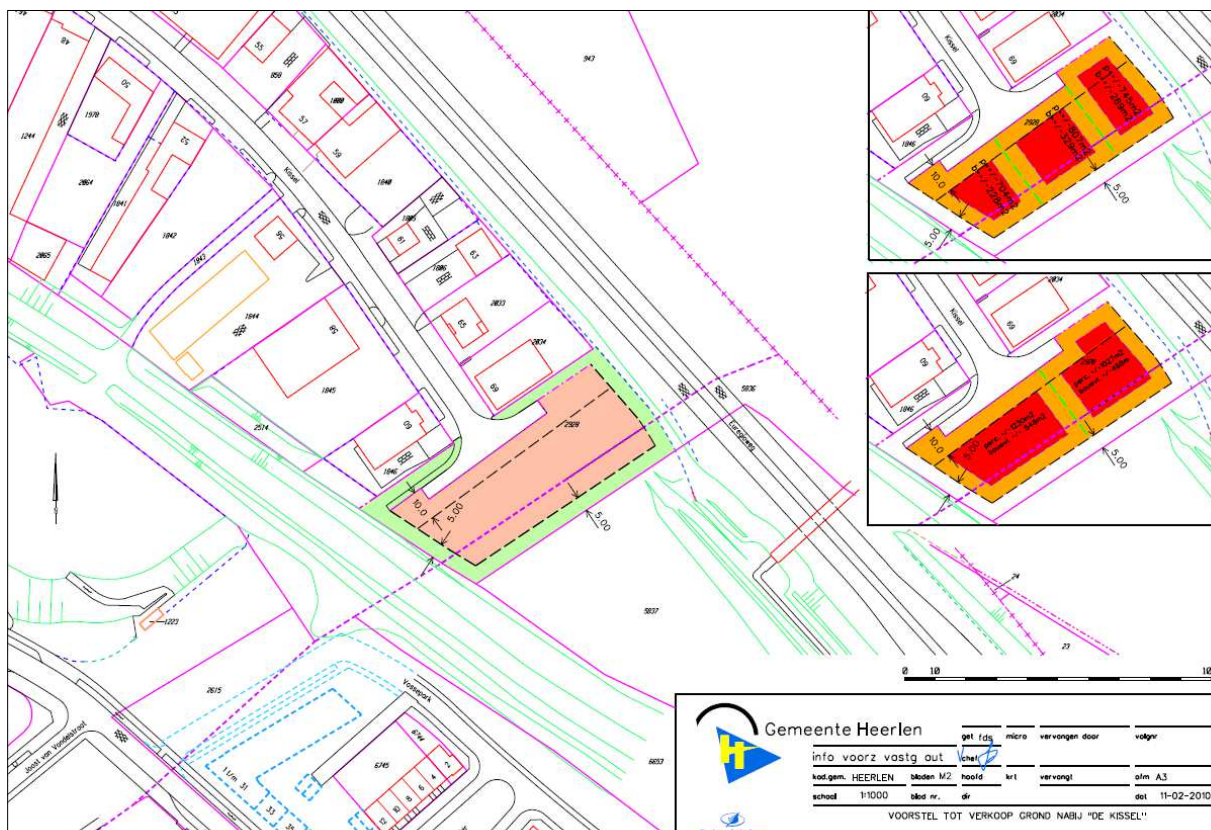
Het voornemen is om op het terrein de ontwikkeling van bedrijfskavels mogelijk te maken. Deze zullen worden ontsloten op de Kissel.

Onderzoeksgebied vanuit het noordoosten.

Onderzoeksgebied vanuit het zuidwesten .

Weergave van de ontwikkellocatie.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De ontwikkellocatie ligt buiten de invloedssfeer van door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden. De dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebieden zijn de Natura 2000-gebieden 'Brunssumerheide', op circa 2,5 km ten noorden van het plangebied, en 'Geleenbeekdal' op circa 2,6 kilometer ten westen van het plangebied. Gezien de zeer beperkte omvang van de ruimtelijke ontwikkeling en de genoemde afstand, zijn negatieve effecten op wettelijk beschermde natuurgebieden op voorhand uit te sluiten.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de EHS of POG zoals deze is vastgesteld op de Groene Waardenkaart horende bij het POL. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming voor het gebied hoeft geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Ten oosten van het plangebied ligt het Kisselsbos, dat onderdeel uitmaakt van de EHS. Het bos wordt van het plangebied gescheiden door de Euregioweg en een hoog geluidsscherm. Door de aanwezigheid van het geluidsscherm zijn externe versturende invloeden vanuit de geplande bedrijfslocaties redelijkerwijs uit te sluiten.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn slechts zeer algemene kruidachtige plantensoorten aangetroffen in de grasvegetaties, te weten kruipende boterbloem, vogelwikke, rode klaver, hopklaver, rolklaver, smalle weegbree, boerenwormkruid, madeliefje en paardenbloem. In deze vegetatie zijn geen beschermde of bedreigde plantensoorten aangetroffen of te verwachten. Ook de provinciale natuurgegevens maken geen melding van bijzondere plantensoorten op de locatie. Het voorkomen van beschermde of bedreigde plantensoorten is redelijkerwijs uit te sluiten.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied molshopen waargenomen. Behalve de mol zullen nog enkele andere algemeen beschermde diersoorten van beschermingsniveau 1 op enige wijze van het gebied gebruik kunnen maken, zoals egel, huisspitsmuis, haas, konijn, veldmuis, rosse woelmuis etc. Voor de genoemde soorten geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De waarde voor strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten is verwaarloosbaar. Door de ingesloten ligging in de bebouwde kom en de zeer beperkte omvang zal het niet van wezenlijke waarde zijn voor dassen. Door het ontbreken van bomen en schuilgelegenheid is het gebied voor eekhoorns ongeschikt. Andere strenger beschermde grondgebonden zoogdieren komen volgens het rapport 'Verwachte verspreiding strenger beschermde soorten' (2010) in de directe omgeving van het plangebied niet voor.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. In het plangebied zijn geen holle bomen of gebouwen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen met zekerheid kan worden uitgesloten.

De ontwikkellocatie kan wel onderdeel uitmaken van een foerageergebied van vleermuizen die in de omgeving verblijven. Het zal dan altijd onderdeel uitmaken van een groter foerageergebied. Gezien het ontbreken van bomen, struiken of oppervlaktewateren heeft de locatie geen bijzondere waarde als foerageergebied. In het plangebied zijn geen doorlopende beplantingstructuren aanwezig die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vaste vliegroute.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom de ontwikkellocatie verschillende vogelsoorten waargenomen, te weten ekster, tjiftjaf en winterkoning. De provinciale natuurgegevens vermelden het voorkomen van de grasmus. De genoemde vogelsoorten zullen tot broeden komen in de bomen, struiken en ruigtevegetaties rondom het plangebied. Het plangebied zelf is door het maai-beheer en het gebruik als hondenuitlaatveld niet geschikt als nestplaats voor vogels. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen vaste nestplaatsen van vogels zoals roofvogel-nesten of uilenkasten aangetroffen. Bij de planontwikkeling hoeft niet specifiek rekening gehouden te worden met broedvogels.

Vissen, amfibieën en reptielen

In het plangebied of de directe nabijheid is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën in het plangebied kan worden uitgesloten. Het groen in het plangebied kan deel uitmaken van het landhabitat van amfibieën. Het zal hierbij gaan om leefgebied van algemene soorten die zich verder van het water begeven, zoals gewone pad en bruine kikker. Het voorkomen van strenger beschermde amfibie- en reptielensoorten is op basis van habitatvoorkeur en verspreidingsgegevens redelijkerwijs uit te sluiten. Met de genoemde soortgroepen hoeft in de planvorming geen rekening gehouden te worden.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied algemene insecten waargenomen, zoals hommels en dagvlinders (icarusblauwtje). Het voorkomen van strenger beschermde ongewervelde soorten (beschermingsniveau 2 en 3) is echter op basis van habitatvoorkeur en verspreidingsgegevens met voldoende zekerheid uit te sluiten. Dergelijke soorten stellen zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving, waaraan het plangebied niet voldoet.

Conclusie en aanbevelingen

Het plan kan in overeenstemming met de Flora- en faunawet worden uitgevoerd. Vanuit de natuurwetgeving zijn geen specifieke voorwaarden verbonden aan de geplande ontwikkeling.